

David Lagercrantz

Obscuritas

Vertaald uit het Zweeds door Edith Sybesma

A.W. Bruna Uitgevers

EEN

De hoofdcommissaris was een sukkel en het had allemaal geen enkele zin.

Micaela Vargas kon de lange, chagrijnige uiteenzetting van inspecteur Fransson niet langer aanhoren. Bovendien was het veel te warm in de auto en reden ze langs de schitterende villa's van Djursholm.

‘Zijn we niet te ver?’ vroeg ze.

‘Rustig nou, meisje, ik ben hier ook niet bekend,’ antwoordde Fransson, die zich met zijn hand koelte toewaaide.

Niet lang daarna reden ze door een uitgestrekte tuin naar een grote stenen villa met aan de lange zijde lichte pilaren, en ze werd steeds zenuwachtiger. Eigenlijk was ze wijkagent, maar deze zomer was ze deel gaan uitmaken van een team dat onderzoek deed naar een moord, omdat ze dingen wist van de verdachte, Giuseppe Costa. Meestal deed ze klusjes voor anderen en trok ze gegevens na, maar nu mocht ze mee naar een zekere professor Rekke, die hen volgens de hoofdcommissaris zou kunnen helpen met het onderzoek.

‘Dat zal zijn vrouw zijn,’ zei Fransson, wijzend naar een mooie roodharige vrouw in een witte broek, die hen op het bordes stond op te wachten. Ze leek wel een filmster.

Bezweet en ongemakkelijk stapte Micaela uit de auto en liep over het goed aangeharkte grind naar het huis.

TWEE

Meestal was Micaela vroeg op haar werk. Maar op deze ochtend, vier dagen voordat ze naar de grote villa reden, zat ze na negen uur nog in de keuken te ontbijten. De telefoon ging. Het was Jonas Beijer.

‘We moeten allemaal bij de hoofdcommissaris komen,’ zei hij.

Waarom kreeg ze niet te horen, maar ze had het gevoel dat het een officiële bedoening zou worden. Ze ging voor de spiegel in de gang staan en trok aan haar sweater. Het was een slobbertrui, maat XL. Het lijkt wel of je je erin wilt verstoppen, zou haar broer Lucas hebben gezegd, maar zij vond hem goed kunnen. Ze borstelde haar haar, kamde het aan de voorkant omhoog, zodat je haar ogen bijna niet meer zag, en liep naar de metro.

Het was 19 juli 2003 en Micaela was net zesentwintig geworden. Er zaten vrij weinig mensen in de metro. Ze had een hele bank voor zichzelf en verzonk in gedachten.

Dat de politieleiding belangstelling had voor de zaak, was niet gek. De moord was misschien in een aanval van woede door een dronkenlap gepleegd, maar er waren omstandigheden die het onderzoek gewicht gaven. De overledene, Jamal Kabir, was als vluchteling uit het Afghanistan van de taliban naar Zweden gekomen. Hij was voetbalscheidsrechter en na een jeugdwedstrijd in het Grimstastadion was hij met een steen doodgeslagen. Het was logisch dat Falkegren erbij betrokken wilde worden.

Bij station Solna Centrum stapte ze uit en ze liep naar het

politiebureau in de Sundbybergsvägen. Ze nam zich voor vandaag eindelijk haar mond open te doen en te vertellen wat er volgens haar mis was met het onderzoek.

Martin Falkegren was de jongste hoofdcommissaris van Zweden, hij wilde toekomstgericht werken en met de ontwikkelingen meegaan. Hij droeg zijn ideeën als medailles, werd over hem gezegd. Dat was waarschijnlijk niet aardig bedoeld, maar hij was er trots op dat hij openstond voor nieuwe dingen en nu had hij weer iets bedacht. Misschien zouden ze er boos om worden, maar zoals hij tegen zijn vrouw had gezegd: hij had nog nooit zo'n goede lezing gehoord. Het was de moeite van het proberen waard.

Hij zette flesjes mineraalwater op tafel en twee schaaltes drop, die zijn secretaresse op de boot naar Finland had gekocht, en luisterde of hij al voetstappen hoorde op de gang. Nog niet. Even zag hij in gedachten de forse gestalte van Carl Fransson voor zich, die kritisch zou zijn. Dat kon hij hem eigenlijk niet kwalijk nemen; geen enkele onderzoeksleider zit te wachten op inmenging van bovenaf.

Maar dit waren bijzondere omstandigheden. De dader, een knettergekke en narcistische Italiaan, manipuleerde hen bij het leven. Het was gênant tot-en-met.

‘Sorry, ben ik de eerste?’

Het was de jonge Chileense, hij kon even niet op haar naam komen. Hij herinnerde zich dat Fransson haar uit het team wilde hebben, ze scheen nogal tegendraads te zijn.

‘Welkom. Wij hebben elkaar geloof ik nog niet eerder gezien,’ zei hij, en hij stak zijn hand uit.

Ze gaf hem een stevige hand en hij nam haar van top tot teen onderzoekend op. Ze was klein en stevig, had dik krullend haar met een lange lok die ze over haar voorhoofd had gekamd. Haar ogen waren groot en scheef en er zat een felle zwarte schittering in. Ze had iets aantrekkelijks, wat hem tegelijkertijd afstandelijk maakte. Hij kreeg zin haar nog even aan te raken,

maar werd onverwacht timide en mompelde alleen: 'Jij kent Costa, toch?'

'Ik weet in elk geval wie hij is,' antwoordde ze. 'We komen allebei uit Husby.'

'Hoe zou je hem beschrijven?'

'Hij is een beetje een showbink, hij zong vaak voor ons op de binnenplaats. En hij kan vreselijk agressief worden als hij een slok opheeft.'

'Ja, dat hebben we gemerkt. Maar waarom liegt hij ons keihard voor?'

'Ik weet niet of hij liegt,' zei ze.

Daar was hij niet blij mee. Het kwam in zijn boekje niet voor dat ze de verkeerde zouden kunnen hebben. Er waren zwaarwegende bewijzen en er werd een aanklacht voorbereid. Het enige wat nog ontbrak, was een bekentenis, en daar wilde hij het over hebben. Meer kon hij niet tegen haar zeggen. In de gang hoorde hij de anderen en toen maakte hij zich lang en complimenteerde hen allemaal.

'Goed gewerkt. Ik ben trots op jullie, mannen,' zei hij. Dat was geen heel geslaagde formulering, gezien de aanwezigheid van de Chileense, maar hij corrigeerde zichzelf niet.

Hij deed zijn best een collegiale toon aan te slaan, maar dat ging ook niet goed. Hij flapte eruit: 'Wat een zinloos geweld. En dat omdat de scheidsrechter geen strafs chop had gegeven.'

Het was misschien niet de meest genuanceerde uitspraak die hij ooit had gedaan, maar het was maar een opmerking, een manier om het gesprek op gang te brengen. Toch liet Fransson zich de kans niet ontgaan om hem de les te lezen en hij merkte op dat het wel wat ingewikkelder lag. Er was een duidelijk motief, zei hij, misschien geen motief voor mensen zoals jij en ik, maar wel voor een aan de drank verslaafde voetbalvader zonder impulsbeheersing, die leeft voor de successen van zijn zoon op het veld.

'Jaja, natuurlijk,' zei Falkegren. 'Maar godallemachtig... ik heb

de videobeelden gezien. Costa draaide helemaal door, terwijl de scheidsrechter... Hoe heet hij ook weer?

‘Jamal Kabir.’

‘... terwijl Jamal Kabir de rust zelve was. Een man van formaat, zou ik zeggen.’

‘Dat zeggen ze ook.’

‘En zoals hij met zijn handen wuifde. Elegant, of niet? Alsof hij de hele wedstrijd leidde.’

‘Dat is wel bijzonder, dat is waar,’ zei Fransson, en toen wendde Martin Falkegren de ogen van hem af en besloot het initiatief weer naar zich toe te trekken.

Micaela verschoof op haar stoel. De sfeer was niet geweldig. Falkegren deed zijn best om een van de jongens te zijn, maar dat was vanaf het begin tot mislukken gedoemd geweest. Hij was anders. Hij glimlachte aan één stuk door en droeg een glimmend pak, dat hij combineerde met een paar zwarte loafers met kwastjes.

‘Hoe staat het met de bewijsvoering, Carl? Ik had het er daar-net even over met...’ zei hij, en hij keek haar aan.

Hij leek zich haar naam niet te kunnen herinneren, of hij moest aan iets anders denken, want hij maakte zijn zin niet af. Fransson onderbrak hem en vertelde welke bewijzen ze hadden, en dat klonk net zo overtuigend als altijd wanneer hij praatte. Het leek wel of het enige wat er nog aan ontbrak een vonnis was, en misschien was dat ook de reden dat de hoofd-commissaris niet goed luisterde. Hij mompelde alleen bevestigend: ‘Ja, precies, en de bevindingen in de P7 verzwakken het bewijs niet bepaald.’

‘Nee, dat klopt,’ zei Fransson, en toen keek Micaela op van haar schrijfblok.

De P7, dacht ze, die verdome P7. Toen ze het document tien dagen geleden in handen had, was haar niet duidelijk geweest wat het was. Nu wist ze dat het een kort psychologisch onderzoek was, waar later een uitgebreider onderzoek op volgde. Ze

had het met een zekere verwachting gelezen, maar was bijna meteen teleurgesteld geraakt. Een antisociale persoonlijkheidsstoornis, stond er in de conclusie. Waarschijnlijk een antisociale persoonlijkheidsstoornis. Met andere woorden: Costa was een soort psychopaat. En dat geloofde ze niet.

‘Ja,’ zei de hoofdcommissaris met nieuwe opgewondenheid in zijn stem. ‘Daarin vinden we de sleutel tot zijn persoonlijkheid.’

‘Ja, nou, misschien,’ zei Fransson, en hij draaide heen en weer. ‘Maar hij moet natuurlijk nog wel bekennen.’

‘Ja, uiteraard.’

‘En jullie waren al dicht bij een bekentenis?’

‘Ja, absoluut.’

‘Daar heb ik zelf ook nog een rol bij gespeeld, of niet?’ ging Falkegren verder. Even deden ze allemaal net of ze het niet snapten, ook al begrepen ze het maar al te goed, en daarom was niemand verbaasd toen hij zei: ‘Ik heb jullie gevraagd een nieuwe verhoortechniek uit te proberen.’

‘Ja, precies, dat was een goed advies,’ mompelde Fransson, die ervoor zorgde dankbaar te klinken, maar niet al te geïmponeerd.

Na de P7 had Falkegren voorgesteld om Giuseppe Costa niet meer onder druk te zetten, maar hem in plaats daarvan de kans te geven zich als psycholoog-deskundige uit te spreken. Dat was een beetje raar, maar Falkegren hield voet bij stuk. ‘Hij heeft een hoge dunk van zichzelf en denkt dat hij alles van voetbal weet.’ Uiteindelijk besloten ze het een kans te geven. Toen Giuseppe op een dag erg zat te pochen, probeerde Fransson het.

‘Jij met jouw ervaring zou ons toch moeten kunnen vertellen hoe iemand die zoiets zinloos doet als het doodslaan van een scheidsrechter eigenlijk denkt,’ zei hij tegen Costa. Toen zagen ze hem groeien, en hij had met zoveel inlevingsvermogen gesproken dat ze het gevoel hadden dat hij een indirecte bekentenis aflegde. Dat was natuurlijk een interessant moment ge-

weest, maar dat Martin Falkegren daar zo trots op was, had Micaela tot nu toe niet begrepen.

‘Het is een beroemde truc, weten jullie dat? Er is een bekend voorbeeld,’ zei hij.

‘O, echt?’ zei Fransson.

‘Een jonge journalist heeft Ted Bundy geïnterviewd in de gevangenis van Florida.’

‘Sorry?’

‘Ted Bundy,’ herhaalde hij. ‘Niemand minder dan Ted Bundy. De methode werkte bij hem heel goed. Bundy had psychologie gestudeerd en toen hij de kans kreeg om te schitteren, speelde hij voor het eerst open kaart.’ Micaela was niet de enige die sceptisch keek.

Ted Bundy.

Hij had net zo goed met Hannibal Lecter kunnen aankomen.

‘Begrijp me goed,’ ging Falkegren verder. ‘Ik maak geen vergelijkingen. Ik wil alleen vertellen dat er nieuw onderzoek wordt gedaan op dat gebied, dat er nieuwe verhoortechnieken zijn en dat wij als politiemensen...’

Hij aarzelde.

‘Ja?’

‘... dat er grote lacunes in onze kennis zitten. Ik zou zelfs willen zeggen dat we naïef zijn geweest.’

‘Werkelijk?’ vroeg Fransson.

‘Jazeker. Het begrip “psychopaat” is lange tijd als achterhaald en stigmatiserend gezien. Maar er is een omslag gekomen, godzijdank, en ik heb onlangs een lezing bijgewoond, een geweldige lezing, moet ik zeggen.’

‘Kijk es aan,’ zei Fransson.

‘Precies. Ongelooflijk boeiend. We zaten allemaal op het puntje van onze stoel. Ja, echt, jullie hadden erbij moeten zijn. De lezing werd gegeven door Hans Rekke.’

‘Wie is dat?’

De mannen keken elkaar aan. Het was duidelijk dat niemand

ooit van hem had gehoord, en dat het hun ook niet veel kon schelen.

‘Hij is professor in de psychologie aan de Stanford-universiteit, een ontzettend prestigieuze post.’

‘Indrukwekkend,’ zei Fransson ironisch.

‘Nou, zeker,’ antwoordde Falkegren, die de ironie niet hoorde. ‘Hij wordt in alle belangrijke tijdschriften geciteerd.’

‘Fantastisch,’ zei Ström al even ironisch.

‘Maar hij is niet zweverig, denk dat niet. Hij is specialist in verhoortechnieken en heeft de politie van San Francisco geholpen. Hij is ongelooflijk scherpzinnig en kundig.’ Die woorden sloegen evenmin aan.

Het was eerder zo dat ze het wij-en-zij-gevoel in het vertrek versterkten. Het werd nog meer hij, de chef en carrièrejager, die naar een lezing was geweest en het licht had gezien, tegen Fransson en zijn mannen, de hardwerkende en nuchtere chercheurs die met beide benen op de grond stonden en niet meteen achter alle nieuwe modegrillen aan liepen.

‘Professor Rekke en ik begrepen elkaar meteen, we hadden een klik,’ ging Falkegren verder, en hij wist op die manier te vertellen dat hij ook bijzonder was, omdat het klikte met zo’n slim iemand.

‘Ik heb hem over Costa verteld,’ zei hij.

‘O ja?’

Fransson trok een wenkbrauw op.

‘Ik vertelde over zijn megalomane en narcistische trekken en over de ietwat lastige situatie waarin we ons bevinden, zonder technisch bewijs,’ ging Falkegren verder.

‘Oké,’ zei Fransson.

‘En toen noemde hij die truc met Bundy en zei dat we dat misschien konden proberen.’

‘Nou mooi, dan weten we nu wat de achtergrond was,’ zei Fransson, die graag een eind wilde maken aan het gesprek.

‘Toen dat zo’n succes was en Costa echt begon te praten, dacht ik: mijn god, als Rekke ons uit de losse pols al zo goed

kon helpen, wat zou hij dan niet kunnen doen als hij zich verder in de zaak verdiepte.’

‘Hm, ja, dat kun je je afvragen,’ zei Fransson ongemakkelijk.

‘Exact,’ ging Falkegren verder. ‘Daarom heb ik hier en daar mijn licht opgestoken... ja, ik heb mijn contacten, dat weten jullie, en iedereen was een en al lof. Een en al lof, mannen. Daarom ben ik zo vrij geweest ons materiaal aan professor Rekke te sturen.’

‘Wat heb je gedaan?’ riep Fransson uit.

‘Ik heb hem het dossier gestuurd.’

Ze leken het niet helemaal te begrijpen en Fransson stond op.

‘Het vooronderzoek is vertrouwelijk, je hebt de wet overtreden,’ beet hij Falkegren toe.

‘Rustig, rustig,’ zei Falkegren. ‘Zo is het helemaal niet. Rekke gaat deel uitmaken van ons team en heeft natuurlijk zijn zwijgplicht als psycholoog. Eerlijk gezegd denk ik dat we hem nodig hebben.’

‘Wat een kul,’ zei Fransson geïrriteerd.

‘Jullie hebben goed werk gedaan, zonder meer, maar jullie hebben geen waterdichte zaak. Jullie hebben een bekentenis nodig en ik ben ervan overtuigd dat Rekke jullie daarmee kan helpen. Hij legt als geen ander de vinger op de tegenstrijdigheden en hiaten in verklaringen.’

‘Wat wil je dan van ons?’ vroeg Fransson. ‘Moeten we de professor ons onderzoek laten overnemen?’

‘Nee, nee, alsjeblieft, zeg. Ik zeg alleen dat jullie hem moeten opzoeken en naar hem moeten luisteren. Kijken of hij een nieuwe ingang kan geven, een nieuwe idee. Hij verwacht jullie zaterdag om twee uur bij hem thuis in Djursholm. Hij beloofde dat hij het materiaal tegen die tijd doorgenomen zou hebben.’

‘Ik wil niet nog een vrije zaterdag inleveren voor dat soort onzin,’ zei Axel Ström, die de oudste was van het team en de pensioengerechtigde leeftijd naderde.

‘Oké, oké, *fair enough*. Maar sommigen van jullie kunnen vast wel. Jij bijvoorbeeld,’ ging Falkegren verder, en hij wees

naar Micaela. 'Rekke heeft zelfs gebeld en naar jou gevraagd.'

'Heeft hij naar mij gevraagd?'

Ze keek gegeneerd om zich heen, dit moest een grap zijn.

'Ja, hij vond een verhoor dat jij met Costa had gehad interessant.'

'Dat kan ik me niet voorstellen...' begon ze.

'Vargas kan daar niet alleen naartoe,' viel Fransson haar in de rede, en hij richtte zich tot Falkegren. 'Daar heeft ze niet genoeg ervaring voor, bij lange na niet. Dat is punt één. En punt twee, met alle respect, Martin, je had ons van tevoren kunnen informeren. Je hebt het achter onze rug om gedaan.'

'Dat geef ik toe. Mijn excuses.'

'Nou ja, nu is het niet anders. Ik ga ook mee.'

'Mooi.'

'Maar ik ben niet van plan ook maar één van de adviezen van die professor op te volgen als ik ze niet goed vind. Ik leid dit onderzoek en niemand anders.'

'Vanzelfsprekend. Maar ga er met een open geest naartoe.'

'Ik heb altijd een open geest. Dat hoort bij het werk,' zei hij.

Micaela kreeg zin haar neus op te halen of een vernietigende opmerking te maken, maar zoals gewoonlijk hield ze zich stil en knikte ze alleen ernstig.

'Ik ga ook mee,' zei Lasse Sandberg.

'Ik ook,' zei Jonas Beijer. En dat was dat.

De zaterdag daarop verzamelden ze voor het politiebureau om naar de grote villa in Djursholm te rijden. Fransson, Sandberg, Beijer en zij.

DRIE

Micaela wist nog goed wanneer ze het had gehoord. Het was halfnegen 's avonds en ze hadden hem die dag gearresteerd. Ze zou bij haar moeder in de Trondheimsgatan langsgaan. Het was begin juni, maar er hing een kou in de lucht alsof het oktober was, en het was druk op de binnenplaats. Toen ze dichterbij kwam, draaiden verontwaardigde gezichten zich naar haar om en binnen enkele minuten had ze in grote lijnen begrepen wat er was gebeurd.

Giuseppe Costa, of Beppe, zoals zij hem noemde, had een voetbalscheidsrechter doodgeslagen. Er was een wedstrijd geweest tegen het academieteam van Brommapojkarna, waarin zijn zoon Mario speelde. Tegen het einde van de tweede helft was Beppe stomdronken het veld op gerend en gaan schreeuwen en vechten. Er waren een man of vijf, zes nodig om hem tegen het gras te gooien, en na afloop, toen iedereen dacht dat de gemoederen bedaard waren, zou hij met iets waanzinnigs in zijn blik achter de scheidsrechter aan gelopen zijn.

'Dat is toch volslagen idioot,' zei ze, en ze ging naar haar moeder toe, die vanaf de galerij naar de mensen beneden stond te kijken.

Haar moeder droeg haar lange zwarte haar los en ze had sloffen aan zonder sokken en een nieuwe hippietrui met bloemen. Er stond een schrale wind en haar moeder keek bezorgd, alsof ze bang was dat Lucas of Simón iets was overkomen.

'De qué están hablando?' vroeg ze.

'Ze zeggen dat Beppe een voetbalscheidsrechter heeft doodgeslagen,' antwoordde ze. Op dat moment was haar moeder

voornamelijk opgelucht dat Simón niet weer een of andere stomme of levensgevaarlijke streek had uitgehaald, maar later, tijdens het avondeten, kwam ze erop terug.

‘Dat kon je zien aankomen,’ zei ze.

Micaela stoorde zich niet aan die opmerking. Soms zeggen mensen maar wat. Toen ze er later over nadacht, ergerde ze zich er wel aan. Opeens was het net of het Beppes natuurlijke aanleg was om een scheidsrechter dood te slaan. In heel Husby gonsde het van de geruchten en de oude verhalen, die allemaal in de richting leken te wijzen van een daad van dit kaliber. Misschien ging Micaela er daarom tegen in en vertelde ze ook iets anders. Eén gebeurtenis in het bijzonder was nogal belangrijk voor haar.

Toen ze een jaar of elf, twaalf was, hoorde ze de verhalen, veel mensen hadden het over Beppe. Vechtpartijen, toestanden in café Husby, geschreeuw en ruzie in zijn appartement.

In die jaren hield Simón, de jongste van haar twee grote broers, zich met hiphop bezig. Soms leek hiphop de enige bezigheid die hem niet in levensgevaar bracht, en net als veel anderen was hij bang voor Beppe. Beppe schopte altijd naar de jongens op het plein, die Eminem speelden op hun gettoblaster. Toch moest Beppe hebben begrepen dat Simón een wanhopige behoefte had aan bevestiging, want op de een of andere manier kreeg hij contact met hem en ging een dag met hem repeteren. Die avond stapte hij naar voren, vlak naast de barbecue, en maakte zich groot. Hij zou een nummer ten gehore brengen, zei hij.

‘Nee, alsjeblieft niet,’ schreeuwden de mensen.

‘Hou je kop. Ik heb iets bijzonders te bieden,’ zei hij, en hij wenkte Simón.

Simón maakte eerst een afwerend gebaar en was net zo verlezen en verward als altijd in een groter gezelschap, maar maakte toen een paar danspassen die ze nooit eerder had gezien. Daarna rapten Beppe en hij een tekst die Simón had geschreven: ‘Ik ben de verloren zoon van de bankovervallen en de hulptele-

foon.' Micaela kon zich niet herinneren dat er op de binnenplaats ooit zo hard was gejuicht.

Eigenlijk was het niet zo bijzonder en waarschijnlijk deden alle moordenaars ook mooie dingen, maar het was haar bijgebleven, als een raadsel dat ze moest oplossen. Dat verhaal vertelde ze een paar keer na de moord en uiteindelijk hoorde ze dat Beppe met haar wilde praten. Dat vertelde rechercheur Jonas Beijer haar.

'Zou je denken dat je wraakbaar bent vanwege je band met Costa?' vroeg hij.

'Dat weet ik niet,' antwoordde ze.

Jonas leek haar aarzeling niet te horen, maar zei tegen haar dat ze contact moest maken en moest kijken of ze hem aan het praten kon krijgen. Ze begreep dat niets had gewerkt en dat dit een soort laatste redmiddel was. Tijdens de verhoren was Beppe continu van het onderwerp afgedwaald en had hij zelfs de dingen waarvan ze wisten dat hij ze gedaan had omdat ze op de video-opname van de wedstrijd te zien waren niet toegegeven.

Zoals altijd bereidde ze zich minutieus voor en op de ochtend van 10 juni ging ze naar hem toe. Hij zat alleen in de verhoorkamer een sigaret te roken. Van zijn grote, slordige gestalte was weinig over, hij leek wel gekrompen.

'Ik hoor dat je goeie dingen over me zegt,' zei hij, en hij glimlachte onzeker.

'Ik vertel ook veel slechte.'

'Ik mocht je vader graag,' zei hij. 'We schreven briefjes aan elkaar.'

'We schreven allemaal briefjes aan hem.'

'Maar hij was een goeie vent,' ging Beppe verder, en hij zag er zo hartverscheurend ongelukkig uit dat het makkelijk was om medelijden met hem te krijgen.

De hele wereld leek tegen hem te zijn en zij pakte hem ook hard aan, misschien in een poging haar sympathie te verhullen. Na afloop hoorde ze dat ze veel nieuwe informatie uit hem had gekregen. Jonas Beijer complimenteerde haar en tot haar eigen

verbazing zei ze: ‘Hij houdt iets achter.’ Dat maakte indruk.

Ze had meteen het gevoel dat ze voor een soort test was geslaagd, en de dag erop werd haar een plaats in het team aangeboden.

‘We hebben behoefte aan iemand met kennis van binnenuit,’ zei Jonas. En ook al begreep ze meteen dat ze haar niet allemaal met open armen ontvingen, ze was toch overdonderd.

Van de ene dag op de andere had ze een grote stap gemaakt, van wijkagent tot onderzoeker bij een moord waarover iedereen het had. Ze begon te dromen dat ze het uiteindelijk tot inspecteur zou schoppen, of misschien zelfs tot commissaris. Die eerste weken, voordat de twijfel toesloeg, was ze onbeschrijflijk trots en doelgericht.

VIER

Het was de ochtend voor hun bezoek aan professor Rekke en voor de verandering bracht de krant die dag geen enkel bericht over de moord, en zelfs geen opiniestuk over voetbalgeweld, geen reportage over hoe er tegen scheidsrechters en kinderen tekeer werd gegaan, niets.

Daarom las Micaela alleen het nieuws uit het buitenland, net als haar vader vroeger, en eigenlijk was er geen nieuws in Irak. De oorlog was officieel voorbij, ook al was die daarom nog niet afgelopen. Elke dag ontploften er nieuwe zelfmoordbommen. Het kon nog lang duren voordat de mooie westerse democratie vanzelf zou ontstaan op de puinhopen.

Toen ze opstond van de keukentafel om naar haar klerkast te lopen en ze het Kistaplein in de brandende zon zag liggen, ging haar telefoon. Het was Vanessa, haar beste vriendin. Omdat het zaterdagochtend was, verwachtte Micaela een verslag van een avondje stappen, en dat kwam ook: een hilarisch verhaal met allerlei uitweidingen over een 'stomme, opdringerige Zweed' die in de bus naar huis seks met haar wilde hebben.

'Hou op,' zei ze.

'Het is de waarheid,' zei Vanessa. Toen ze hadden opgehangen, lachte Micaela nog even na. Niet dat het nou zo grappig was, het was de zoveelste variant op een verhaal dat ze al honderd keer eerder had gehoord.

Ze opende de kastdeur, legde haar jurken en rokken op het bed en weerstond de verleiding om Vanessa nog eens te bellen en om advies te vragen. In plaats daarvan koos ze iets wat netjes en toch gewoon was, een zwarte rok, een rood T-shirt en

een spijkerjack, dat misschien wat aan de kleine kant was en strak om haar borsten zat, maar dat ze toch leuk vond. En witte sneakers.

Daarna vertrok ze en in de metro voelde ze een onverwachte spanning. Het was weer eens een heel ander soort opdracht, en die professor had specifiek naar haar gevraagd, dat was haar tenminste verteld, en dat was heftig, daar kon ze niet omheen. Terwijl de trein Kista, Hallonbergen en Näckrosen passeerde, dacht ze na over wat ze tegen haar collega's zou moeten zeggen. Toen ze in Solna Centrum uitstapte, borrelde er iets lichts en sprankelends in haar, wat op het parkeerterrein meteen weer verdween. Daar was niet meer dan een blik voor nodig: de turende, onderzoekende blik van Lasse Sandberg, die altijd naar haar heupen ging.

‘Kijk nou, Vargas heeft zich mooi opgetut voor de professor,’ zei hij.

‘Ik dacht...’ antwoordde ze.

‘Misschien heeft ze gisteren een uitwedstrijd gespeeld,’ vulde Fransson aan.

‘Vind tussendoor maar eens tijd om je te verkleden,’ ging Sandberg verder, en toen vond ze het niet eens meer de moeite waard om te reageren.

Ze ging in Franssons Volvo 745 zitten, rechts achterin, naast Jonas Beijer, die haar een troostende blik toewierp. Ze keek naar haar nagels en vroeg zich af of het een idioot idee was geweest om ze te lakken. Toen ze opkeek, werd ze verblind door de zon.

Het was een hete dag, geen wolkje aan de lucht, en in de auto was het weinig koeler dan buiten. Kennelijk was er iets mis met de airco. De lucht circuleerde alleen in de auto, de mannen raakten al snel bezweet en werden lawaaiig. Fransson vertelde dat hij helse pijn had na een schot op de schietbaan in de Hagalund-hal vanochtend.

‘Alsof mijn hele hand in brand stond,’ zei hij.

Zoals altijd leidde hij het gesprek, en Micaela, die toch niets

beters te doen had, bestudeerde het gedrag van Beijer en Sandberg, die zich razendsnel aanpasten. Als Fransson zanikte, zanikten zij ook en als hij lachte, grijnsden zij ook, en nooit waren ze eensgezinder dan wanneer ze samen grinnikten om hun aller nar, hoofdcommissaris Falkegren. Het was niet normaal hoe stom die vent was en wat voor belachelijke kwastjes hij aan zijn schoenen had, of wat het die keer ook maar was, en uiteindelijk kon Micaela er niet meer tegen.

Ze verlangde wanhopig naar woorden, het maakte niet uit welke, zolang ze maar niet al te versleten waren, maar toen reden ze Djursholm al binnen, langs grote dure villa's, en ze verzonk in andere gedachten.

Djursholm was het andere uiteinde van de metrolijn. Hier woonden de mensen die met een winnend lot in de hand waren geboren, terwijl er bij de mensen in Husby meestal sprake was van granaatscherven en splinters van dingen die ver weg kapot waren gegaan.

'Ik hoef de krant niet te lezen om te weten wat er in de wereld gebeurd is. Dat zie ik aan mijn burens,' had Simón eens gezegd. Misschien ook omdat hij nooit een krant of iets anders las, maar hij had wel een punt.

Als er ergens op de wereld een oorlog uitbrak, of een revolutie, dan kwamen de getroffenen naar Husby. De vluchtelingen die kwamen, droegen allemaal een stukje van de oorlog bij zich, en hun hele jeugd lang hadden zij met de naschokken leren omgaan.

'Zijn we niet te ver?' vroeg ze.

'Rustig nou, meisje. Ik ben hier ook niet bekend. Het zou hier ergens moeten zijn,' antwoordde Fransson, en hij reed verder in de richting van het water, tot aan een hoog hek met een camera en een intercom, waar ze een paar woorden in spraken, waarna ze een groot erf op reden, langs een fontein, naar een luxueuze villa van okerkleurige steen met grote ramen, die pal aan het meer stond.

Voor het huis was een witte stenen trap en bovenaan op het

bordes stond een roodharige vrouw van een jaar of vijfendertig à veertig. Ze droeg een witte katoenen broek en een blauwe blouse, die wapperde in de wind. Ze had sproeten en een slank, lenig lichaam, dat wonderlijk licht leek in de zon. Vergeleken met haar waren zij allemaal zwaar en plomp. Maar het ergste was haar schoonheid. Ze was zo mooi dat ze allemaal ineenkrompen, en dat ze hen ook nog uitgesproken vriendelijk begroette, maakte het er natuurlijk niet beter op.

Dat versterkte haar superioriteit alleen maar. Micaela trok nerveus aan haar rok en bleef achter Fransson staan, die normaal gesproken nergens van onder de indruk was, maar nu ook verlegen leek, vooral toen ze het huis binnengingen en zagen hoe het was ingericht. Wat moesten ze zeggen?

Falkegren met zijn pakken en schoenen met kwastjes was één ding, maar dit was meer dan ze konden bevatten. Ze kwamen in een hoog vertrek met mooie, grote schilderijen aan de muren, waarin elk meubelstuk, elke vaas, stijl en klasse uitstraalde. In een kamer ernaast klonken de tere, melodieuze klanken van een viool. Micaela was er beduusd van, en toch keek de vrouw, die zich had voorgesteld als Lovisa Rekke, alleen gegeneerd. Verontschuldigend zei ze: 'Ik heb nog zo gezegd dat ze moest stoppen.'

Daarna riep ze: 'Julia, nu is het mooi geweest.' De viool verstomde en een meisje van een jaar of zeventien, achttien kwam door de deur aan de linkerkant. Zij was al net zo belachelijk knap, met krullen en helderblauwe ogen.

'Het spijt me, mama, ik was het vergeten,' zei ze. Micaela stond perplex.

Daar stond een betoverend mooi meisje sorry te zeggen omdat ze zo mooi had gespeeld dat hun mond ervan was opengevallen, en het ergste van alles was nog wel dat ze zich geen van allen een houding wisten te geven. Niemand zei: 'Nee, onzin, het was juist prachtig.' Iedereen stond daar maar zwijgend en onhandig, totdat Julia het initiatief nam, hun een hand gaf en zei: 'Aangenaam kennis te maken.'

Micaela kon zich naderhand geen beter voorbeeld herinneren van een vernederend standsverschil. Een tiener had hen met haar beleefdheid in een kudde verdwaasde schapen veranderd en Micaela had zin gekregen om een vaas stuk te smijten of een schilderij van de muur te trekken, maar er gebeurde ook iets anders. Ze dacht aan Rekkes wetenschappelijke artikelen. Ze had ze de afgelopen week vluchtig doorgelezen en nergens iets gevonden wat erop wees dat hij met de politie had samengewerkt, zoals Falkegren had gezegd, en zelfs niets waaruit bleek dat hij zich voor geweldsdelicten interesseerde.

Rekke schreef over denkfouten en streken die het brein de mens levert door vooroordelen en valse voorstellingen. Fransson had waarschijnlijk gelijk toen hij zei dat het voornamelijk muggenzifterij was, spijkers op laag water, intellectuele trucjes. Maar er zat iets in wat haar aansprak: duidelijkheid, dacht ze, een scherpheid die ze had gemist.

‘Waar is hij?’ vroeg Fransson geïrriteerd.

‘Dat kun je je afvragen,’ antwoordde Lovisa Rekke. ‘Hij zal wel ergens door in beslag zijn genomen.’

‘We hebben niet eindeloos veel tijd.’

‘Dat begrijp ik. Mijn excuses. Ik ga hem meteen halen. Neem alvast plaats,’ ging ze verder, en ze wees naar een wit bankstel naast een bronzen beeldje van een meisje dat een onderdanige reverence maakte. Daar gingen ze zitten wachten, terwijl de tijd doortikte.

Misschien duurde het niet eens zo lang, maar het leek een eeuwigheid, en nadat de vrouw des huizes naar beneden was gekomen en zich nogmaals had verontschuldigd, werden ze weer alleen gelaten, en toen was duidelijk te merken dat het oponthoud en het huis ook iets met de anderen deden.

Zij wachtten ook gespannen af. Zelfs Fransson, die nerveus aan zijn horloge begon te draaien, de IWC Schaffhausen die hij van zijn broer had geërfd en die, zoals hij vaak zei, ver boven zijn inkomensniveau lag.

‘Misschien moeten we toch maar naar de professor luisteren,’

zei hij, en op dat moment hoorden ze snelle voetstappen de gebogen trap af komen en zagen ze Hans Rekke verschijnen, die als een rusteloze hardloper naar hen toe kwam rennen.